

- supra, decisi. 6. num. 10. Cyriac. contruersi. 321. num. 57. tom. 2. Valasc. conf. 130. num. 29. Matienz. in l. 8. gloss. 9. num. 1. tit. 11. lib. 5. Recopil. Quod obtinet & si possit præstata per patrem, aut iudicē, eo renuente, licentia, stare in iudicio, nam ob reuerentiam, ac metum paternum censemur difficile, impedimentum remouere, sicut de uxore diximus, Pinel. Merlin. & Barbos. vbi proximē. Hac ita se habent, cum filius fam. sine patris assensu comparere in iudicio non vallet, quod regulare est, Menoch. de recuper. remed. 15. num. 315. Paz dicit. tempor. 2. num. 15. cum sequentibus.
- 61 Sed si illo non egeat, prescriptionem ei currere, manifestum est, vt in peculio castrensi, quasi castrensi, beneficiis, & similibus, quz notantur per glossā in cap. fin. de iudic. in 6. & in l. his nulla 4. ff. cod. tit. Menoch. n. 316. Paz, n. 20. & diximus sup. n. 46.
- 62 Sed quoad bona aduentitia, quorum ususfructus ad patrem non expectat, contra filium præscriptionem currere, communiter receptum est, Greg. Lop. in l. 8. tit. 29. p. 3. gloss. 4. Bald. in l. 1. §. ne autem, C. de ann. except. Azeued. in dīct. l. 4. num. 23. Suar. supra tit. de las deudas 3. quest. fol. 58. pag. 1.
- 63 At circa d. l. 24. partitx, filio fam. præscriptionē non officere, vt temporis lapsu excludatur à reuocādo alienata per patrem virgēti ratione defendi potest: etenim cūprius debet patrem conuenire, & bona eius excutere, quam ad extrancos rerum suarum possessores deueniat, hoc maximum impedimentum est filio properter metum, ac reuerentiam patris, sub cuius potestate est constitutus, atque
- ideō succedit regula d.l. i. C. de annual. except. Vt impedito agere non currat præscriptio. Quod dūtaxat locū obtinet, secundū opinionem, quz habet, posse filium alienata ex aduentitijs statim reuocare, aliās nullo modo ipsi præscriptio curret, cui omnino via ad agendum clausa est.
- Cum verō filius desierit esse in potestate, legitimam personam habet standi in iudicio, tam aduersus extrancos, quam patrem, cui, vt antea, subditus non est, quare præscriptio ei officere ex tunc incipiet absque dubio d. authētica, nisi tricennale. Erit 65 tamen necesse agenti contra patrem, extra cuius est potestatem, veniat à iudice postulare, sine qua non audiatur, imò p̄nam pecuniariam luet, l. 4. §. pr̄tor, ff. de in ius vocando, l. fin. C. cod. l. 3. tit. 2. l. 4. tit. 3. p. 3. Socin. regul. 244. Roder. Xuar. in l. 9. titul. 1. lib. 1. fori, quam etiam filia fam. debet petere quoties aduersus patrem agere permittitur, Paz d. temp. 2. n. 4. cum seqq. Pichard. in §. penales, à n. 26. inst. de action. Gilchen. in l. fin. n. 5 C. de in ius vocand. Cuiac. obser. lib. 10. c. 10. Ossuald. ad Don. lib. 23. cōmēt. c. 2. lit. Y. Idē est de adoptiō patre, durāte adoptione, Pichar. n. 31. fo ster. de success. ab intest. lib. 5. n. 11. Itē in naturali, l. parētes, ff. de in ius vocād. Pichard. n. 27. Similiter, qui de sacro fonte leuavit, vocari in iudiciū sine via nō posse, docēt Orof. in l. generaliter 13. n. 8. ff. de in ius. voc. vbi Soc. col. fin. Zaf. ibidē col. 1. & in §. penales, col. 6. inst. de act. Ias. n. 94. Quia est vt pater spiritualis. Sed filius incestuosus genitorē sine via trahit ad iudiciū impunē, Orosc. in d. l. patētes, n. 2. Soci. col. 1. Zaf. in d. §. penales, col. 5.

AD

AD CAP VT Nonum.

SUMMARIUM.

- 1 Recensentur Authors consulendi ad presentem tractatum.
- 2 Alio, que competit, cum res empta displiceret, redibitoria vocatur.
- 3 Differentia inter venditionem celebratam: Si placuerit. aut: Nisi displiceret.
- 4 Pactio similis pacto retrovendendi.
- 5 Pactum retrovendendi, si sine præfinitione temporis adiiciatur, triginta annis perit.
- 6 Idem est, si addatur clausula perpetua, ut denotans.
- 7 Pactum retrovendandi simpliciter oppositum tempore non perire, qui docent.
- 8 Refertur sententiā docens, clausulam perpetuitatis excludere præscriptionem.
- 9 Pacto retrovendendi quomodolibet interueniente, triginta annis ius redimendi prescribitur, siendum est.
- 10 Mera facultas non abeatur tempore, sed actio, vel ius ei adherens prescribi potest.
- 11 Ius offrendi, quod inter se creditores habent, triginta annis extinguitur.
- 12 Ius offrendi ex pacto retrovendendi oritur à die contractus.
- 13 Verba quandoconque, perpetuo, & similia non excludant tricennalem præscriptionem.
- 14 Præscriptio actionis personalis an procedat cum mala fide debitoris?
- 15 Iure Canonicō nulla præscriptio cum mala fide admittitur.
- 16 Via exequitativa cum mala fide debitoris prescribitur.
- 17 In eo, quis puniri debet, in quo deliquit.
- 18 Ins redimendi ex pacto retrovendendi an cum mala fide emptoris præcrito queat?
- 19 Vbi abest peccatum, præscriptio iuri civili permissa, canonico non improbatur.
- 20 Iure civili ad præscriptionem tricentia annorum bonafides non defideruntur.
- 21 Explicatur cap. fin. de præscript. in illis verbis: Omne quod non est ex scripto, &c.
- 22 Heres potest prescribere rem legem triginta annis ante agitacionem legati.
- 23 Debitor an possit nulla obstante præscriptione rem, quam dedit in pignus redimere?
- 24 Debitori possidenti nulla præscriptio opponi potest, ne pignus luet.
- 25 Temporalia ad agendum sunt perpetua ad excipiendum.
- 26 Debitori inopi præscriptio non necesse, quoniam rem pignora datam possit luere.
- 27 Quae actiones pro legato compitant, remissione.
- 28 Res ipsa legata non est hypotheca subiecta, sicut alia testatoris bona.
- 29 Dominicium res legate queritur legatario à tempore mortis, vel adit hereditatis.
- 30 Bona heredis non sunt obligata pro legatis, nisi inventarium facere omiserit.

- 31 *Heres, quannis fructus ex re legato debet restituere, posset eam prescribere.*
- 32 *Legatario competit actio à die ad te hereditatis.*
- 33 *Actio uondu mata præscriptione perire non potest.*
- 34 *Magis imputandum est negligenter legatario non petentis, quam creditoris non redimenteris.*
- 35 *Vendens cum pacto retrouendendi non repellitur à iure redimendi tricennali præscriptione, si rato tempore inopia impediatur, ne pretium ualeat offerre.*
- 36 *Defenditur sententia Angeli quod ad præscriptionem iuris redimendi.*
- 37 *Iuris proprij renunciatio presumenda non est.*
- 38 *Præscriptioni, qua odio dominorum negligentium introducta est, non potest renunciari.*
- 39 *Senatus consulto Macedoniano renunciare, non licet.*
- 40 *Nec iuramento talis renunciatio firmatur.*
- 41 *Expressa renunciatio præscriptionis in pacto retrouendendi non tenet.*
- 42 *In præscriptionibus utilitas publica versatur.*
- 43 *Cessante causa, cessat effectus.*
- 44 *Prinatorem pactis iuri publico non derogatur.*
- 45 *Iuris redimendi ex pacto retrouendendi de iure Regio viginti annis præscribitur.*
- 46 *Ad præscriptionem actionis personalis de iure Regio bona fides non defederatur.*
- 47 *Actus non debet ultra, aut contrainventionem agentis operari.*
- 48 *Venditoris possidet non obstat præcriptio ad redimendum ex pacto re-*
- 49 *Pacto retrouendendi interueniente cum iuramento, ad hunc ius redimendi est præscriptibile.*
- 50 *Quando expressim præscriptioni cum iuramento renunciatur, ius redimendi tricennali præscriptione non perit.*
- 51 *Traduntur limitationes aliae ad dextram Angli.*
- 52 *Ius redimendicatum redimibilem nullo tempore etiā immemoriali præcibitur.*
- 53 *Motus proprius Pij Quinti circa censum constitendum multis in locis admissa non est.*
- 54 *Pacta emptori onerosa pretium minuant.*
- 55 *Pactum retrouendendi minuit pretium in quarta, vel tercia parte.*
- 56 *Valor censum redimibilium in Hispania.*
- 57 *Census iam constitutus potest minoris vendi, quam lege Regia taxatum est.*
- 58 *Vbi Bulla Pij Quinti admissa est, pactum, ut, nisi intra certum tempus census redimatur, maneat irredimibilis, viciat contractum.*
- 59 *Vbi ea Bulla recepta non est, tale pactum rejicitur, & contractus sufficitur.*
- 60 *Pactum, ut non licet, nisi post certum tempus redimere, viciat census contractum.*
- 61 *Vtrumque pactum licitum est, si iustitia in contractu seruetur saltu in foro interiori.*

De præscriptione retractus conventionalis.

DE præscriptione iuris redimendi ex pacto retrouenditionis egerunt Hermos. in l. 42. gloss. 1. num. 6. cum sequentibus, tit. 5. part. 5. Ceuall. common. cont. commun. tom. 1. quest. 207. Ant. Gom. variat. lib. 2. cap. 2. num. 27. vers. Quero tamen, & num. 28. Barbos. in collect. ad l. 2. à num. 15. C. de pact int. emptor. Gut. de iuram. confirmat. part. 3. cap. 1. num. 9 in fine, Tiraquel. de retract. conuect. §. 1. gloss. 2. num. 15. cum seqq. Ant. Gab. comm. lib. 5. conclus. 6. nu. 6. tit. de præscript. Cancer. variat. 1. part. cap. 13. num. 51. Scaccia de commerc. §. 7. gloss. 7. num. 3. Ossuald. ad Donell. lib. 5. commentat. cap. fin. lit. K. Azeued in l. 6. num. 33. cum sequentibus, tit. 15. lib. 4. Recopil. Ant. Fab. in suo cod. lib. 7. tit. 13. de præscript. 30. vel. 40. annor. definit. 3.

Num. 1.

- 2 *Actio, quz competit, si res empta dispiceat, dicitur redhibitoria, de qua Guzman de eu: dict. q. 61. num. 31. Hermos. in l. 66. gloss. 1. num. 32. tit. 5. p. 5. Ant. Gom. variat. dict. lib. 2 cap. 2. num. 19. vers. Item intellige in fine, Pichard. in §. emptio. num. 7. init. de emptio. Multum autem interest, an ita vendatur: Si placuerit, vel. Nisi displicuerit. Primo casu contractus aut statim irreuocabiliter valer, si emptor sine intervallo consentiat, aut nihil agitur, & si postea consensum præstet, secundo vero venditio subsistit, sed tamen est exposi-*

ta rescissioni sub illa conditione: Si displicuerit intra tempora iure, vel conventione præscripta, Hermos. in l. 8. gloss. 1. num. 6. tit. 5. part. 5. Gregor. Lop. in l. 8. gloss. fin. tit. 11. p. 3. Guitier de gabel. quest. 18. num. 8. cum sequentibus, Azeued. in l. 1. à nu. 137. tit. 17. lib. 9. Recopil. Alia quz circa pactum retrouendendi se offerunt ad notari. ea consultò in proprium locū relinquimus, nam D. Couarr. de contractauit infra lib. 3. cap. 8. quō, Deo dante, peruenire confidimus, quare de facultatis redimendi præscriptione duntaxat in præsenti agendum nobis erit.

Est aliud pactum simile hinc retrovenditionis, ex quo facultas oritur redimendi, quando scilicet emptor obligatur ad rem restituendam eodem pretio venditori, quod quidem quoad effectum nihil differt à pacto retrouendendi, si hoc verbis obliquis fiat, Hermos. in d. l. 42. gloss. 1. num. 1. 2. 3. Pichard. in §. actionum, quest. 8. num. 17. inst. de action. Pinel. in l. 2. part. 2. cap. 3. num. 20. 27. 28. Caldas. in l. 1. si curatorem, verb. Sua facilitate, num. 58. C. de in integr. restit. & de empt. & vend. cap. 8. n. 2. 5. Mantic. de tacit. & ambig. convenient. lib. 4. tit. 31. n. 3.

Vers. Egregia tamen est dubitatio.

Vbi sine temporis præfinitione, sed absolute emptor ad reuenditionem obligatur, facultas redimendi tollitur triginta annorum præscriptione, ita magis frequenter sentiunt. DD. Tepat. q. variat. lib. 3. tit. de emptio. resol. 10. num. 15. vers. 1. 2. Tepat. variat. sentent. tom. 2. tit. 40. 7. cap.

cap. 1. verf. Muri's redimendi, Maresc. variar. lib. 2. cap. 57. nū. 1. Merlin. de pignor. lib. 4. quæst. 80. num. 21. Barbos. Senior in l. cum notissimi, num. 31. C. de præscript. 80. vel 40. annot. & alij plures ex laudatis supra in principio.

6. Sed si in pacto adjiciatur, quod licet redimere perpetuo, quandocumque, vel alia clausula denotans perpetuitatem, adhuc Angelum sequuntur tristitia annis ius redimendi præscribi, docent Gutierrez d. cap. 1. num. 9. Maresc. cap. 6. 7. num. 55. 56. Merlin. num. 40. Cardin. Mantic. dict. lib. 4. tit. 17. num. 5. 6. Gregorg. Lop. in dict. 1. 42. gloss. 4. tit. 5. part. 5. Hermos. num. 11. apud quem alij, de quo infra num. 9. & n. 36. cum seqq.

Vers. Quibus expressim:

7. Aduersus Angelum etiam eo causa, quo simpliciter, nulla adiecta clausula perpetuitatis, pactum retrovendendi interuenit, negant præscriptioni locum esse, My singer. cent. 1. obseruat. 10. Gay. lib. 2. obser. 18. Paris. conf. 92. lib. 3. Gerard. singul. 18. vbi addition. Hieron. Laurent. decisl. 192. ita sine. Sesse decisl. 103. 107. Fontan. decisl. 76. 77. Ant. Gom. dict. cap. 2. num. 28.

8. Verum si clausula perpetuitatis interueniat, communis est resolutio, præscriptionem non esse admittendam, sed quocunque tempore licere venditorum redimere, Ant. Gom. dict. num. 28. Ceuall. d. quæst. 207. ex n. 14. Titaquel. d. gloss. 2. à num. 15. Alciat. in l. petr. C. de pact. Cacher. decisl. 105. Valasc. de iur. emphyteut. quæst. 11. num. 17. Perez in l. 1. tit. 2.

lib. 8. ordinat. Fach. controuers. lib. 2. cap. 13. Causalcan. de vñfruct. mulier. relicto cap. 9. num. 175. My sin. & omnes, qui precedentem conclusionem probarunt, nam & istam, ut amplectantur, necesse est, quibus accedunt alij, quos Hermos. refert. n. 7. 9.

Ex qua opinio cum varietate colligitur, quod vbi non additur clausula in pacto retrovendendi, qua ostendatur, voluisse contrahentes ius redimendi in perpetuum durare, præscribitur tristitia annorum spatio quod proculdubio receptius est, sed si talis clausula adjiciatur, satis dubia quæstio est, tamen verius videtur, præscriptionem tricennalem excludere volentem redimere, vt probatur infra num. 36. cum alijs.

Num. 2.

Pro solutione huius argumenti 10
confundendi sunt, Ant. Gom. variar. lib. 1. cap. 5. num. 27. Cyriac. tom. 1. 54. 2. controuers. 28. num. 10. 22. Merlin. dict. quæst. 80. num. 2. vñf. Secundo, & num. 3. Barbos. supr. num. 78. ex quibus dicendum est, quod licet metra facultas non præscribatur, ius tamen sine actio facultati coniuncta præscriptione perit, Menoch. conf. 743. num. 24. atque ita sunt intelligendi DD. qui docent ea, quæ facultatis sunt præscribi non posse, quorum meminere Ceuall. quæst. 3. n. 2. & Cyriac. num. 10.

Num. 3.

Aliud est ius offerendi, quod cōpetit debitori ad recuperandam rem, quam pignori dedit, de quo infra, ad num.

nam; Aliud, quod datur creditoribus inter se, vt unus alteri debitū offerendo pignus auocet à possesso, & hoc præscribi posse tristitia annis, compertum est per d. l. cum notissimi, s. eodem iure, vbi expressim habetur, & ita docēt ibi Bartol. Bald. num. 4. Negulante. de pignor. part. 5. memb. 3. n. 5. 2 Gai. d. obseruat. 18. num. 12. Franch. decisl. 69. num. 12. Carleual. de iudic. tom. 2. tit. 3. disp. 4. num. 2. Vnde videtur, non posse eas constitutiones obseruari, nisi ad sit bona fides ex parte eius, in cuius validitatem præscriptio cedit. Sed eam necessariam non esse in præscribendis actionibus ex dictis legibus multis placet, de qua controversia, D. Couarr. in dict. regul. possessor, part. 2. S. 11. à num. 4. Gutierrez. in l. nemo potest. num. 47 cum sequentibus, ff. de leg. 1. Menchac. de succession. creat. part. 1. S. 10. num. 26. & illustrum cap. 76. Bellacomb. tom. 2. commun. opinion. lib. 7. tit. 2. num. 13. Perez in l. 1. tit. 2. lib. 1. ordi. Sard. decisl. 158. Gratian. dilecp. forens. cap. 52. num. 2. Ferrer in l. 3. num. 86. ff. de vñscaption. Ex quibus colliges cum Parlador. ter. quotidian. cap. 1. S. 11. num. 15. cum sequentibus, magis receptum esse apud DD. eas constitutiones cum mala fide obseruari non debere, in praxi tamen cōtrarium obtinuisse, & vtriusque sententia. Authorē cumulat Ceuallos tom. 1. quæst. 173.

12. Aduertas cum D. Couarr. ius ad redimendum ex pacto retrovendendi statim à die pactiōis orri, nō à quo pretium oblatum est, exerceri autem ante oblationem non potest, atque ideo recte præscribitur quod iam informatum, ac producētum est, Merlin. n. 22.

Num. 4.

13. Per verba: Quandocunque, Perpetuo, vel simila non excluditur præscriptio tristitia annorum, imò ad brevius tempus restringitur dispositio iuxta subiectam materiam. Gutierrez. dict. cap. 1. num. 9. vñlatē Boer. decisl. 183. num. 3. 5. & est communis secundum Ant. Gab. lib. 5. conclus. 6. de præscript. à num. 1. Tiber. Deician. conf. 13. num. 59. vol. 2. Hugo Cels. conf. 61. n. fin. Merlin. n. 16.

Num. 5.

14. Latissimè patet quæstio, à qua fundamentum huius argumenti dimanat, an scilicet præscriptio actionis personalis, de qua in l. sicut 3. C. de præscript. 30. vel 40. annot. l. 63.

Illiū vero ab omnibus admittitur, nō obstante canonica prohibitione, licet præscribi decennio, vel alio tempore secundum statuta exequēdi ius, & si debitor malam fidem habeat, prove statuitur, d. l. 63. Tauri: nam debitori nihil quæritur, & creditor iustè priuatur beneficio consequenti celeriter, quod sibi debetur, cum tandem diu.

diu negligenter se gesserit in illa exer-
cendo, atque ita in eo ipso, in quo cul-
pam admisit, merito punitur, cap.
quanto 3.5. ceterum de translatione:
Episcop. cap. literas 13. §. prafatum
de temporib. ordinat. l. Siquis in tan-
tam 7. C. unde vi, nihil tamen aliud
sentit incommodi, cum via ordina-
tia suum valeat exigere, ita tenent,
Ant. Gom. in l. 63. num. 1. Gregor.
Lop. in l. 22. gloss. 1. titul. 29. part. 3.
Patlador. supr. num. 19. Carteual. de
iudic. com. 2. tit. 3. disp. 4. num. 2. &
sequentibus, vbi plurimos laudat D.
Couart. supr. num. 6. vers. Sexto le-
ges seculares, Guttierr. in d. uemo. n.
205. Ceuall. q. 173. num. 9. Bald. de
præscriptionib. part. 2. part. 3. princi-
pal. quæst. 14. num. 8. Petr. Barbos. in
l. sicut. num. 165. C. de præscript. 30.
vel 40. annor. Padill. in l. 1. num. 44.
C. de seruitut. &c aqua. Gratian. dis-
ceptat. forens. tom. 1. cap. 52. num.
22. Scaccla de commerc. §. 7. gloss. 7.
num. 3. Bolaños in Curia Philip. p. 2.
§. 1. num. 8.

13. Sed in specie nostra non posse
præscribi redimendi facultatē, scien-
te emptore, se teneri ad reuendendū,
maxime quoties adiecta est clausula
denotans perpetuitatem, quia adeſt
mala fides, sentiunt, Tusch. lit. P. con-
clus. 31. num. 15. Aretin. cons. 116. n.
19. Cald. dict. verb. Sua facilitate, n.
71. vers. Neque video, Math. Coler.
in dict. cap. fin. n. 34. in fin. de præ-
script. Gerard. sing. 18. Paril. cons. 92.
num. 36. vol. 1. Cassan. cons. 11. n. 29.
& alij. At contrarium cum D. Co-
uarr. hic defendunt, Ant. Gabr. supr.
conclus. 6. Surd. decis. 3. n. 10. Men-
chac. illuſtr. cap. 55. num. 26. Tira-
quell. de terra et conuent. §. 1. gloss. 2,

num. 27. Baid. cons. 303. nu. 3. lib. 1.
Menoch. consil. 143. num. 39. Deci.
consil. 10. nu. 69. lib. 1. Baptif. de vſur.
comment. 2. à num. 98. Roland. consil.
21. num. 55. & in fine. libr. 2. & alij
plurimi, qui ita docent, de quibus in-
tra, num. 36. Quod ea ratione susti-
netur, nam hinc iste sciāt ius alienum,
& sic bonam fidem non habeat ad
præscribendum, ante quam sibi pre-
sumtum offeratur, nullum peccatum ad-
mittit, dum retinet emptum, & vbi
peccatum non est, cessat illa iuri. Ca-
nonici constitutio, de qua in d. regul.
possessor, nam propter illud iuri qui-
lin hoc opponitur, dict. cap. fin. de
præscript. ibi: *Quoniam omne, quod non*
est ex fide, peccatum est, vt docuerant
P. Molin. de iust. disp. 64. n. 8. Lug.
codem tractatu, tom. 1. disp. 7. scđt.
3. num. 38. Adrian. & Panormitan.
quos D. Couarr. impugnat, d. §. 11. a.
4. vers. Ceterum, & sequen. ex colo-
lum, quod scientia rei aliena im-
pedit præscriptionem, quod verum est,
quoties de iure ciuili bona fides des-
ideratur ad illam, sed cum in has, de
qua agimus, quæ est tringita auctorū,
bona fides opus non sit secundum il-
lud iuri. l. Siquis emptionis 8. §. 1. C. de
præscript. 30. annor. l. 21. tit. 29. p. 3.
vbi Gregor. Lop. gloss. 2. D. Couarr.
dict. §. 11. in princip. Argel. de acqui-
ren. possess. quæst. 3. art. 4. num. 9. re-
&c possessor liberabitur præscriptio-
ne per exceptionem ab onere retro-
uendendi, qui non impeditur iure Ca-
nonico, quia non peccat, non ciuili,
quoniam bona fides non exigitur. Ne
que refragantur præfata verba, scilicet:
Omne, quod non est ex fide, peccatum
est. Quæ insinuare videntur, malam
fidem cum peccato semper esse con-
iunctam

ianam; quoniam ibi non est sermo
de fide, propterea nos eam hic accipi-
mus, cum de præscriptione tracta-
mus, sed de propria hominis con-
scientia, secundum quam se aliquid
mali agere cognoscit, vel existimat,
sic exponit gloss. in d. cap. fin. & ab
omnibus ita intelligitur locus ille. Ex
quo deducitur, quod cum conser-
vatio etiam erronca inducat peccatum,
si cu. ea operetur aliquis, licet actus
ipse peccaminosus ex se non sit, quia
omne quod fit non ex fide, id est, ex
conscientia bona, peccatum est, cap.
literas 13. §. porro, de restit. spoliator.
non poterit præscribere, qui ex
errore potat, rem iuste retinere non
posse, Lug. num. 26. 27. Quod iure
ciuili definitum est in l. si fur. 32. S. 1.
fi. de vſu cap. vnde Molin. supr. re-
&c distinguunt inter malā fidem, quæ
iure ciuili ad præscriptionem nocet,
& eam, de qua Pontifex agit in dict.
cap. vlt. nam hæc absque peccato es-
se non potest, quoniam illa sic. Illud
tamen probat Lug. à num. 36. fident
malam ex solo peccato veniali non
impedire de iure canonico præscriptio-
nem, quod & sentit Molin. vbi
proximè, vt testatur idem Lug. n. 38.
atque ita cum peccatum lethale non
interuenit, à regulis iuriis ciuilis rece-
dendum non est. Verum & illud esse
debet contra iustitiam ne præscriptio-
tur.

Ibi: *Et id est pro sententia:*

Quod hæres potest præscribere
per 30. annos rem legatā aduersus le-
gatuum non petentem, est commu-
nis resolutio, Mench. illustr. cap. 55.
num. 26. Gratian. discept. forens. cap.
2. num. 29. & decis. 4. n. 15. Caldas.

Quod sine dubitatione admittē-
dum erit, debitor possidat, nam
quoq;

Ibi: *Ad hanc facit communis.*

Sunt contrariæ opiniones circa
præscriptionem iuris offerendi, quod
habet debitor, ut recuperet propriā
rem, quam pignori dedit, & præscrip-
tioni locum esse, latè probat Mer-
lino à num. 2. in dict. quæst. 20. ferè
per totam cum Negusant. de pignor.
part. 6. memb. 2. num. 19. Ant. Gom.
dict. cap. 9. num. 27. Barbos. in d. l.
cum notissimi n. 69. Bald. ibidem, n.
14. Bulgarin. in §. cod. iure, Castren.
consil. 120. Caroc. de oblat. quæst. 18.
num. 5. Negant verò Ceuall. dict. q.
3. paul. post principiū, Alciat. in ru-
bric. de præscript. n. 65. Azened. in l.
4. tit. 15. lib. 4. Recopil. Gail. d. obser-
vat. 18. num. 4. Olsach. decis. us. per
totam, vbi alios laudat, Ant. Gabr. d.
tit. de præscript. conclus. 7. Bart. in d.
l. cum acutissimi, in princip. nu. 1. vers.
Idem in iure offerendi, Cyn. ibidem
in §. codem iure, Ioan. Andr. & Butr.
in cap. quoniam frequenter, vt lit. nō
contest. & hæc & quior, ac tutior vide-
tur sententia, nam cum debitor ma-
neat dominus rei pignorate, etiā post
præscriptionem iuris offerendi, non
erit licitum creditori eam negare, cu.
sibi offertur, quod debetur, compels.
lens debitorem ad probandum do-
minum, vt rem suam recuperet.

quoties afferitur, ius offerendi praescribi, est intelligendum, nisi is, qui oblaturus est, possideat (cum temporalia ad agendum sunt perpetua ad excipiendum, l. pure s. s. fin. ff. de dol. except. Lancellot. de attent. p. 3. cap. 23. num. 88. Hermofill. in l. 4. gloss. 12. num. 12. tit. 5. part. 5. Gutierr. practicar. lib. 2. quæst. 143. num. 1.) Negusant. part. 5. memb. 2. num. 52. in fine, Salicet. in d. l. cum notissimi. s. codem. num. 4. Merlin. num. 43. 44. Idem juris est, si debitor inopia impeditus pignus luere non posset, quoniam contra impeditos ageris præscriptionio non procedit, l. 1. C. de annal. except. Fulgos. in d. s. codem, in fine, Merlin. qui vult, restitutio esse impertrandam aduersus præscriptionem, num. 37. et si Barbos. in d. l. cum notissimi. num. 82. non esse debitorem iuvandum propter inopiam hoc casu aduersus Fulgosum, defendat.

Ibi: Illud prefecit hac in re:

Quæ actiones competat pro re legata legatio, explicat Ant. Gom. variar. lib. 1. cap. 12. num. 7. Villalob. in zrar. commun. opinion. verb. Legatarius, n. 6. Donell. lib. 8. commentar. cap. 36. Ant. Fab. lib. 6. coniectur. cap. 1. per totum, Bernard. Diaz reg. 13. Tusch. lit. L. conclus. 147. Molin. de iust. tom. 1. disp. 194. num. 15. Pichard. in s. nostra autem inst. de legat. Et in eo speciale est, ut actio realia, & personalis ad legatum consequendum concedatur, s. nostra, inst. de legat. l. 1. C. commun. delegat. contra regulæ textus in s. sic itaque discretis, init. de actionib. Argel. de acquir.

possess. quæst. 13. art. 8. num. 37. 33. Ant. Gom. supr.

In quo illud oportet obseruari, quod licet legarius hypothecaria habeat actionem, d. l. 1. C. commun. delegat. Argel. q. 8. art. ii. n. 12. Flor. de Men. variar. lib. 1. quæst. 6. art. 3. num. 7. ipsa res legata hypothecæ subiecta non est, sed alia bona defuncti, nam cum dominium ad eum excepit à die mortis testatoris, vel ab edita hereditate, l. a. Titio 66. ff. de furt. incompatibile est, in re propria ius hypotheca habere regulariter, l. neque pignus 46. ff. de reg. iur. & ita tenent Gracian. discept. forens. tom. 1. cap. 62. num. 28. Pichard. supr. n. 11. Mantic. supr. libr. 11. tit. 17. num. 11. Bart. in d. l. 1. num. 1. in fine: Ultra relatos à Ceual. quæst. 103. num. 3: ubi duas communes opiniones adducit. Præterea neque hypotheca competit in bonis heredis, nisi omiserit facere inventarium, Noguerol ex multis allegat. 1. numer. 73. Mantic. numer. 8. Amat. variar. part. 2. resolut. 81. numer. 23. Marta de success. legal. part. 4. quæst. 18. articul. 12. nu. 115. 116. Viui. decis. 606. num. 11. 31.

Ex dictis supra constat, Anchaziani opinionem omnino veram esse, & ex ea non leue sumi fundatum ad id, de quo agimus, compendium, nam heres adhuc sciens re legatam esse, triginta annorum præscriptione, aut quadraginta repellit legatarium, nam ad huiusmodi præscriptiones bona fide non indiget iure ciuili, nec Canonico (cum absque peccato rem legatam detineat, dum à se non petitur), iuxta ea, que diximus supra à num. 19. d. l. si quis emptio-

nis, quæ cum desideretur ad fructu acquisitionem, bona fide 48. ff. de acquir. rer. dom. ideo etiam si fructus restituat, praescribere potest, quod verum est sive pure, sive sub condicione: Si voluerit, legatum sit, utroque enim modo præscriptioni erit locus, primo casu ipsa legati actio tempore peribit, secundo ius consequendi legatum annexum facultati declarandi voluntarem similitet abolebit, unde aptissimè adducitur hoc argumentum ad probandum, posse præscribi facultatem redimendi ex pacto retrouendendi, quamquam emptor non ignoret ius primi venditoris, quandoquidem hæc inter se tantum habent similitudinem.

Ibi: Tandem reuenique sit.

Neque obstat hæc ratio differen-
tia, quam D. Couarruu. aspiciat,
quoniam notum est, legatariis, vbi prius legatum est, actionem competere etiam ante acceptationem, Ant.
Gom. dict. n. 7. in princip. maxime post aditam hereditatem, quo tempore non solum cedit, verum & venit dies, qua res reliqua peti potest, l. cedere diem 213. ff. de verb. signific. & quemadmodum ante acceptationem dominium legatario queritur, l. legatum 82. ff. de legat. 2. iuncta l. cum pater 79. s. Surdo, eodem tit. dict. l. à Titio, ff. de furt. Anton. Gomez supra Sanch. consil. moral. libr. 4. cap. 2. dub. 16. num. 1. Dom. Couarruu. in cap. Raynaldus, s. 1. numer. 1. eodem modo actionem oriendi dicendum est, & hoc præmitunt DD. omnes supra allegati, qui afferunt, posse præscribi aduersus lega-

Num: 6:

Opinio Angeli etiam apud neoc-
tericos iuris Professores magis ob-
tinuit, Hermofill. in dict. l. 42. gloss.
1. num. 6. cum sequentibus, August.
Barbos. in collectan. ad dict. l. 2. nu.
18. 19. Cod. de pact. int. emptor.
qui utriusque partis defensores colle-
gere, Trentacing. lib. 3. resol. 10. de
empt. n. 25. Guti. de iuram. confirm.

N part,

p.3. cap. 7. num. 9. in fine, Gratian: disceptat. cap. 2. à num. 1. Menoch. plurimos alios referens , dicit. conf. 143. num. 23. Bolognet. in l. petens, num. 42. vers. Sed magis placet, C. de part. Gregor. Lop. in l. 42. gloss. 1. tit. 5. part. 5. Azeued. in l. 4. num. 42. tit. 6. lib. 8. Recopilat. Ofasch. dec. 69. num. 12. Thesaur. quæstion. forens. lib. 2. quæst. 72. num. 2. Balb. part. 4. part. 5. princip. num. 4. in fine, Tusch. lit. P. conclus. 31. num. 10. Vuesembech. conf. 2. num. 84. Quāuis contrarium, scilicet præscriptioni locum non esse, multis sentiant, C. acer. variar. part. 3. cap. 7. num. 206. Pat. Molin. disp. 374. num. 7. Gail. lib. 2. obseruat. 18. Myfnger. cent. 1. obseruat. 16. num. 4. Fachin. controuersiar. lib. 2. cap. 13. vers. Sed contraria, Ceuall. dicit. quæst. 207. num. 14. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. n. 28. Pro qua sentient Angeli considerandum est, quod etiam ad ius illis verbis. Semper, quandoque, que, vel alijs similibus, adhuc posset dubitari de voluntate emporis, utrum vellet præscriptionem renunciare, nam ut Gutierrez. dicit. 2. lib. 1. num. 9. 10. ex multis textibus probat, per illa non excluditur legalis præscriptio. Et cū simius indubio, non est admittenda iuris proprii renunciatio, Carleual. d. tit. 3. disp. 19. num. 14. & disp. 23. num. 43. de quo supr. num. 13.

38 Deinde concessio, quod de voluntate pateret, potestas deficeret ad tamē præscriptionis renunciationem, cū fuerit inducta nō fauore corū, contra quos agēdū erat, sed odio auctorum in pœnam tantæ desidiz circa res, & subitatiā propriam, Argel. de acquir. possess. q. 1. art. 6. n. 22. euseqq. Bart.

in d.l. nemo potest, tu. 19. ff. de leg. 1. D. Couarruu. in d. reg. possessor, §. 12. n. 4. vers. Quarta conclusio, atque ideo renunciatio emporis nullius debet esse momenti. Sicut Senatus consulto Macedonian. filius fam. renunciare non valet, quia odio creditorū emanauit, Ant. Gom. variar. tom. 2. cap. 6. n. 2. vers. Quod primo extende, D. Couarr. in cap. quanvis pactū, part. 2. §. 3. nu. 4. vers. Ego vero, Pet. Greg. Syntagmat. lib. 22. cap. 2. nu. 9. Gutier. de iuramen. confirm. p. 1. cap. 43. n. 5. & alij, quos refert Hermos. in l. 4. gloss. 12. num. 17. 18. tit. 1. p. 5. Imò neque iuramento firmari talem renunciationem sentit. n. 19. licet sit controvēsum. Atque ita in pacto re- trouēendi præscriptionis expressam renunciationem iacitē potest Boer. decif. 82. num. 8. 9. Trentacing. tit. de emption. resol. 10. num. 26. Menchac. de succesi-creat. lib. i. §. 10. nu. 6. Hermos. qui alios laudat dicit. l. 42. gloss. i. n. 14. Balb. 5. p. 5. principal. n. 6. Rip. in l. n. 10. n. 10. 4. ff. de leg. i. Gregor. Lop. supr. Caldas in d. l. si curatorem, verb. Sua facilitate, à nu. 71. Seraphin. de priuileg. iuramen. priuileg. 51. num. 7. August. Barbos. num. 21.

Tandem in his præscriptionibus utilitas publica versatur, nam cum publicē int̄erfit, lites exterminari, ac finiri, cap. finem litibus 5. de dol. & contum. leg. properandum 12. C. de iudic. princip. inst. de pœn. temer. litigant, ita & carum causas, actiones scilicet, citius extingui, conuenit, cum cessante causa, cesset effectus, capit, cum cesante 60. de appellat. atque ita do- cent Flamin. de resignat. benef. lib.

3. quæst. 5. num. 12. 13. Carleual. tit. 2. disp. 6. num. 23. Cyriac. controvers. 10. num. 60. Surd. decif. 120. n. 8. Sed priuatorum pactis derogari iuri publico non potest, ius publicum 39. & ibi gloss. ff. de pact. Ergo nedum tacite, sed neque expressim renunciari poterit præscriptioni actionis, quæ ex pacto retrouēndi competit. Etiam si dicatur non obstante quæcumque præscriptione, Boer: decif. 182. n. 8. 9. Viui. comm. lib. 2. opin. 579. Trentacing. d. n. 26. Tusch. supr. num. 7. Ex his infertur, Angeli opinionem rationibus contraria esse potiorem, atque ita eam amplectuntur frequentius DD. quorum aliquos retulimus supra. Quod si pactum fiat de reuēndo ad tempus, nullo termino assigato, communiter placet, ius redimendi decenni transcursum præscribi, Trentacing. d. resol. 10. num. 15. Tepat. variar. sentent. tom. 2. titul. 407. cap. 1. vers. Iuris redimendi, Tiraquel. supr. §. 1. gloss. 2. num. 8. August. Barbos. in collectan. ad dict. l. 2. num. 15. Hermos. dicit. gloss. 1. num. 6. vers. Primus est. Nec admittitur purgatio moris, etiā intra modicum tempus, Hermos. n. 34. Mantie. lib. 4. tit. 31. nu. 48.

Hoc autem cum perl. 63. Tauri, quæ est. 6. tit. 15. lib. 4. Recopil. actio personalis lapsu viginti annorum præscribatur, facultas redimendi codem tempore peribit, Ant. Gom. dict. cap. 2. num. 28. Parlador. rer. quotid. lib. 1. cap. 1. §. 14. num. 11. Azeued. in dict. l. 4. num. 42. 48. tit. 6. lib. 8. Recop. & in dict. l. 6. ex nu. 35. Cancer. variar. part. 1. cap. 13. num. 51. Hermos. ubi proximè. Quicquid dicat Ceuall. dicit. quæst.

207. à numer. 30. At quoniam inter hos DD. opposita inveniuntur responsa, alijs decenni, alijs, viginti annis ius redimendi præscribi, alterentibus, scendum est, antiquitus diuersimo dē dicit. legem Regiam Tauri ab Hispanis interpretibus fuisse intellectā, atque ita quibusdam placuit, actionem personalem decennio præscribi, quibusdam viginti annis durare, quod disidium postea sublatum est, addita clausula quadam dictæ constitutioni, per quam Regia autoritate declaratum fuit, ad præscriptionē actionis personalis viginti annos preterisse, necessarium esse, Paz in praxi. tom. 1. part. 4. cap. 3. num. 14. Parlador. dicit. cap. 1. §. 12. Gutierrez. in d. l. nemo potest, num. 490. 491.

Vers. Secundum, confat.

Diximus, ad tricenalem præscriptiōnem sufficere peccatum abesse, et si scientia iuris alieni habeatur. Imò idem hodie dicendum videtur in præscriptione viginti annorum de qua in dict. l. 63. Tauri, non obstante quod de iure communī sine bona fide viginti annis non præscribatur, Dom. Couarruu. d. 2. §. 12. numer. 4. vers. Tertia conclusio, Argel. dicit. quæst. 3. art. 4. num. 22. nam cum mens eius, qui Regiam condidit constitutionem, fuerit, natūram actionum restringere, verisimile valde est, voluisse, præscribi eas posse sine bona fide, sicut ante triaginta annis præscribantur, dum tamen peccatum non admiscetur, alioquin per legem illam potius ampliaretur, quam coarctaretur actionum natura, siquidem ratiō N 2 con-

contingit, ut præscriptio huiusmodi cum bona fide debitoris procedat, atque idem si diceremus, hodie bona fidem desiderari ad præscriptionem actionū intra viginti annos, lex illa potius fueret, quam officeret actionibus, quod admittendum minimē est aduersus intentionem Legislatoris, quia, ut omnes agnoscunt, sicut, actiones breviori tempore extingue coadem modo, quo anteā longiori extin-
guebantur. Neque actus ultra, vel contra agentis mentem debet interpretari, & ad finem vnum inducta nō sunt contrarium operatura, l. nō omnis 19. ff. si cert. petat. cap. quod ob gratiā 61. vbi gloss. de reg. iur. in 6. legata inutiliter 19. ff. de leg. 1. Cyriac. tom. 1. controv. 28. n. 15. Ceuall. tom. 2. quæst. 900. num. 57. Menoch. cons. 116. n. 35. Argel. de legitim. contradic. quæst. 10. art. 6. nu-
86. Pateja de instrumentor. edit. p. 2. tit. 7. refol. 3. num. 72. Vnde si peccatum non interuenient, scientiis iuris alieni neque hodie obstat actionū personalium præscriptioni, licet hoc valde sit controvrum: tamen qui docent, cum mal. fide actionē præscribi non posse, debet intelligi de ea, quæ cum peccato iuncta est, contra quam duntaxat iuris canonici prohibito procedit, ut supr. ostendimus;

Vers. Tertium, etiam si.

Hæc limitatio ad opinionem An-
geli, ut possessori ius redimendi co-
petat, non obstante præscriptione tri-
cennali, ab omnibus admittitur, Tira-
quell. d. S. 1. gloss. 2. n. 29. 30. Man-
tic. lib. 4. tit. 31. num. 26. Trentacing.
dict. refol. 10. n. 29. Gutierr. in d. l. ne-

mo, à num. 38. Merlin. in simili que-
stione, dict. quæst. 80. num. 43. 44.
Hermos. n. 22. Aug. Barbos. n. 29.

Vers. Quartu ad eod quibusdam, es
num. 7.

De hac limitatione est quæstio in-
ter D.D. pro qua consulendi sunt Træ
tacing. num. 28. Thesaur. dict. lib. 2.
quæst. 72. Seraphin. de priuileiuram.
priuilei. 5. n. 8. Roder. Suar. in l. post
rem iudicatam, notab. 2. num. 6. Gu-
tierr. dict. cap. 1. num. 14. Azeued. in
d. l. 6. num. 17. 18. Tiraquel. num. 7.
Mantic. num. 28. Gratian. disceptat.
Forens. cap. 12. num. 53. 54. & recep-
tum communiter est, quod si pacto
retrouendendi adiiciatur iuramentū
ad eius firmitatem, nihilominus præ-
criptio non impeditur, non tamen
tricennalis sufficiet, ut plerique ex lau-
datis volunt, sed quadragenaria desi-
deratur, quia iuramentum ad illud
tempus protelat actionē, Hermos.
num. 17. Sed quando expressè renun-
ciatum est præscriptioni, iuramento
adhibito, temporis lapsus ius redime
di non toller, latè Gutierr. d. cap. 1.
num. 14.

Vlera has limitationes sex refert
Hermos. dict. l. 42. gloss. 1. Prima
est, cum contrahentes longius tem-
pus, quam triginta annos, ut redi-
mi possit, præscripti ferunt. num. 18.
Gregor. Lop. in dict. l. 42. gloss.
1. Fabian. de Mont. de empt. in
3. quæst. 7. quæstionis princip. Ti-
raquell. supr. num. 40. Secunda; si
promittatur, toties retrouendere,
quoties ius redimendi fuerit præ-
scriptum, numer. 20. Trentacing.
dict. refol. 10. n. 31. Cald. supr. verb.

Sua

Sua facilitate, n. 83. 37. Azeued. in l.
6. n. 29. titul. 15. bbr. 9. Recopilat.
Tertia, quando erutor obligatur
cum hypotheca ad retrouendendū,
nam ad quadraginta annos actio pro
telabitur, num. 21. A. t. Gabr. supr.
dict. de præscript. conc. 6. n. 15. Ma-
tesc. var. lib. 2. c. 5. n. 1. Gozad. in l. 2.
n. 80. C. de pact. int. empt. & vend.
Quartu assignato tempore cer-
to ad retrouendū pacificatur, quod
lapsus temporis nō nocet, vtque dū
de maiori termino cōtractantes cōve-
niat, Greg. Lop. supr. per Clement.
quandiu, de appellat. qua tuti Herm.
nō videtur limitatio, n. 23. Quinta, iu-
cōtractibus visurarijs, aut reprobatis,
n. 24. Trentac. n. 29. Mantic. lib. 4. tit.
31. n. 40. 42. Tiraquell. à n. 32. Cag-
nol. in d. l. 2. n. 88. Balb. 4. p. 5. princip.
q. 3. infinc. Ultima, si intercedat enor-
misimal. l. sio, n. 25. Gregor. Lop.
supr. Quibus addēda est alia ex Ful-
gosio in d. S. codem iure, in fine, cuius
alibi meminimus, quādō vēditor ege-
state tentus nequivit vlo tēpore pre-
tū restituere, nam impedito agere
præscriptio nō nocet d. l. 1. C. de an-
nal. except. quam non admittit Bar-
bos. in d. l. cum notissimi, nu. 82. per
textū in l. cōtinuus 137. S. illud, ff. de
verb. obligat. quo probatur, pauperis
te non excusat à mora debitorē, sed
responderi potest, ibi tractari de cre-
ditore agēte ad id, quod sibi debetur,
qui fauerit quādō est, nos autem de
excludandis præscriptione, quā odio
fa est, atq. ita Merlin. 36. cōcedit, sal-
tim ex hac causa esse cum, contra
quem est præscriptum, restitutio-
ne iuuandum. Est notandum, ius redi-
mendi ex pacto retrouenditionis ce-
dalijs posse, Olear. deceſ. iur. tit. 3.

quæst. 2. num. 37. Noalis de trasmis.
caſ. 17. num. 6. Hieros. ex multis
supr. gloss. 2. num. 1. Amatvar. tom. 1.
refol. 13. Vtrū autem minori compe-
rat restitutio contra lapsum temporis
ad redimendum, docent Ant. Gom.
d. cap. 2. 8. 27. vers. Quarto tamen, &
alijs, quos refert Barbos. in d. l. 2. n. 35.
36.

Num. 8.

Hæc sententia, quod ius redimen-
di censum redimibilem nunquam pra-
scribitur, approbavit postea Pius Quin-
tus suo motu proprio edito decimo
quarto Kalendas Februarij anno 1569.
quarto suo Pontificatus, formamque
tradidit horum censuum impositio-
ni, de quo Virgini. Bocac. in singulari-

de interdictis cap. 18. Redoa. de reb.
Eccles. non alien. rub. 16. 17. Nauarr.
in sum. cap. 17. à num. 234. Salazar.
de vsu & consuet. cap. 8. num. 45.
Ludovic. Lop. de contract. & nego-
tiation. cap. 57. Baptista in tract. de
vsu. & l. 2. C. de pact. inter erutor.

S. 2. num. 60. nam iuxta illum nec
centenaria, aut immemorialis præ-
scriptio obisci potest, Cyriac. tom. 1.
controv. 24. num. 1. cum sequen-
tibus, Molin. de iust. l. sp. 374.

Sed illa constitutio nō hæc re-
cepta est, sic in Germania non est in
vsu, Bernard. Grätz ad prax. Ca-
mera Imperial. lib. 2. conclus. 7. in
coronide, Neque apud Belgas. Lefsi.
de inst. lib. 2. cap. 25. dubit. 3. num.
33. Neque in Auctiōnenſi civitate,
Tondut. quæstion. ciuil. cap. 59. n.
5. Neque in Hispania, Bobad. in po-
lit. lib. 2. cap. 17. num. 41. Henr-
iquez in sum. lib. 7. cap. 20. §. 1. lit. I.
Valasc. consult. 133. n. 10. & plurimi

N 3 alij,

25; quos congesait D. Joseph. Vela
dilectat.iur.20m.2.dilect.33.n.20.
de quo dubitari non potest, extante,
l.10.tit.15.lib.5. Recopil. vbi ita de-
claratur. Nihilominus D. Couarr.
præsens assertio ab omnibus procul-
dubio est admissa, nā cœlus redimibi-
lis semper redēptioni subiectus, nulla
obstaculo præscriptione, vt quotidie vi-
demus obseruati, nā hoc est de natu-
ra huiusmodi censualis contractus,
Cenc. de cœlib. p.2. cap.1. q.3. art.7.
à principio, Gratian. discep. cap. 25.8.
n. 18.19. Gutier. practicar. lib. 2. q.
168.num.4. vers. Et primò fallitur,
Rota apud eumdem Cencium decis.
151.num.2.5. Olea de ces. iur. tit. 3:
quæst. 2. nu. 42. Petr. Gregor. de cen-
sib. quæst. 5. num. 33. adeo, vt pacto
coactati, aut tolli facultas redimen-
di non possit, Olea, ibi, Duard. ad
Bullam, S.6. quæst. 39. Leonard. de
vslur. quæst. 6.7. per totam.

Vers. Postremo frequentissimi.

54 Pacta emptori onerosa pretium
minuunt, l. fundi partem 79. ff. de
contrah.empt. Syriac. controuersi.
63.num.43.45. Spain l.1.5. si hæres
num.25. s. ad Trebellian. Tiraquel.
de terra & lignag. S.1.gloss.18. num.
38. & de retract. cōuētione.in proem.
num.20. Menoch. conf. 1169.num.7
Cagnol. inl.2.num. 243. C. de res-
cindend. vend. Ofsch. decis. 91. n.10.
Sic pactum retrouendendi, quo gra-
uamen emptori infertur, succedit in
locum partis pretij, ipsumque exten-
duat in tercia, vel quarta parte secun-
dum regionis consuetudinem, vel iu-
dicis arbitrium Lessi. d.lib.2.cap. 22.
dub.14. Bonaciu. oper. moral. tom. 2;

tract. de contract. disp. 2. quæst. 4. de
censib. num. 7. Cagnol. inl. 2. C. de
pact. int. emptor. Cyriac. controuersi.
255.num.41. cum seqq. to m. 2. Mas-
card. de probat. conclus. 447.num.7.
Menoch. de præsumpt. lib. 3. præf.
122.num.9. Castill. lib. 2. quotidian.
c.25. à n. 63. Catoc. de locat. tit. de
vslur. quæst. 11.num.15. Scacc. sup. S.1.
quæst. 3. num. 37. Joseph. Ludouic.
Perus. decis. 97. num. 6. Rodrig. de
ann. reditib. lib. 2. quæst. 2. num. 8.
24. Gamma. decis. 178. num. 9. Gra-
tian. dict. cap. 25.8. ex num. 37.

Iustus autem valor censuum tedi-
mibilium taxatus est, l.12.tit. 15. lib.
5. Recopil. nam si perpetui sint, virgin-
ti vnum, si ad vitam vnius, decē vnu, si
ad vitam duorum, duodecim vnum
in singulos annos reddunt, pena pri-
uationis statuta tabellionis conficien-
instrumentum censuale, in quo ea
taxa non obserueretur. Sed eam legem

57 testringunt frequenter Hispani Inter-
pretes ad census, qui de novo consti-
tuuntur, nam iam constituti non ob-
stante ea constitutione minoris ven-
di possunt, Sarmient. lib. 7. selectar.
cap. 1. num. 4. Cancer. variar. part. 2.
capit. 1. numer. 281. & part. 3. capit.
1. numer. 162. Noguer. allegat.
37. numer. 69. Dom. Larr. allegat.
25. numer. 2. Thom. Sanch. confi-
lior. moral. lib. 1. cap. 17. dub. 19. nu.
4. & sic practicari testis est, Gasp.
Rodrig. supr. lib. 1. quæst. 8. num. 7.
Salazar de vslu, & consuetud. cap. 11.
num. 93. Trullench. in Decalog. lib.
7. cap. 21. dub. 2. num. 3. Giurb. decis.
117. num. 13. vers. Primo calu Cenc.
sup. cap. 2. quæst. 8. art. 6. num. 21. 22.
& si contrarium teneant D. Couarr.
infra lib. 3. cap. 10. num. 3. vers. Cte-
sum,

32. 40. in fine, & 41. Molin. de iust.
disp. 391.

Quo ad pactum alterum: vt non 60
liceat intra certè tempus redimere,
vsluratu esse, multi sentiant, totum
que contractum inficere, & irritare,
de quo Rodriguez supr. lib. 2. quæst.
1. num. 15. Felic. de censib. lib. 1. cap. 7.
à num. 6. Gotier. supr. q. 8 2. n. 33. cū
seqq. D. Couarr. infra d. lib. 3. c. 8. n. 8
qui sit, in emptione anni redditus,
quia odiofa est, & magis proxima vi-
tio vslur, bæ solâ cōventione pacto
retrovendendi additam irritate con-
tractu: licet in exterarum rerum ven-
ditione alia sint necessaria adminicula,
vt præsumptio vslurum induca-
tur. Sequuntur Menoch. conf. 445.
num. 14. vbi plures, Hicronym. Gabr.
conf. 34. num. 7. Joan. Baptista Lu-
pus in l. 2. S.1. num. 42. in 2. lec. C. de
pact. int. empt. & vendit. Guid. Pap.
de contract. n. 26. Mascar. de probat.
conclus. 441. num. 6. Azeued. in l. 4. n.
38. tit. 6. lib. 8. Recopil. Contrarium
namen, & sic quod valeat cōtractus,
modò in pretio seruetur & qualitas,
sustinent Gutier. num. 38. Felician.
d. cap. 7. à num. 9. Molin. supr. & alij,
quos isti refutant:

Et verumque pæ. in licitum, ac 61
iustum esse, si cum deminutione pre-
tij restrictio facultatis redimendi cē-
sum mensuretur, seclusa constitutio-
ne Pij Quiati, docet Lugo de inst. &
iur. tom. 2. disp. 27. num. 111. cum se-
quib; pretium enim minuit ob
pactu retrouendendi, sed non ita mi-
nuendum est, restricta facultate redi-
mendi, & si libera foret, quæ senten-
tia quoad forum animz reatè proce-
dit, in quo secundum veritatem iudi-
catur, non sic quoad forum conten-
tio.

tiosum, in quo locus est præsumptio-
ni, propter quam illæ pactiones reij-
ciuntur, & improbantur, quæ vñatur
speciem videntur continere, atque ita
sunt intelligendi DD. proximè lau-
dati,

AD CAP V^T

Decimum.

SUMMARIUM.

- 1 Qui de Sacramento confirmationis vñerint, ostenduntur.
- 2 Intellexus cap. quanto, de consue-
tud. remisiuē.
- 3 Desinuntur confirmationis Sacra-
mentum.
- 4 Confirmationis est unum ex septem
Ecclesia Sacramentis.
- 5 Penes Ecclesiam est potestas deciden-
di infallibiliter fidei controversias.
- 6 Omnia Sacra menta legi gratia fue-
runt à Christo instituta.
- 7 Explicatur l.ii. tit.4. p. 1.
- 8 Quando sicut Sacramentum confir-
mationis institutum.
- 9 Que sit eius forma.
- 10 Que materia proxima.
- 11 Que remota.
- 12 In Sacramentorum administratio-
ne alia sunt de necessitate Sacra-
menti, & alia de necessitate precepti.
- 13 Non possunt per Ecclesiam substi-
tui alii immutari, que in Sacra-
mentorum administratione Christus adhi-
beri constituit.
- 14 An sit materia necessaria Sacra-
menti Confirmationis Chrijsma, vel Oleum

ad ipsius valorem sufficiat? Preponi-
tur opinio tenens, chrisma esse de nec-
essitate Sacramentii.

15 Refertur sententia docens, oleum
sufficere ad validitatem Sacramentis.

16 Eligitur prima, explicantur cap.
i. de Sacramentis non iterando.

17 Arrianorum heresis versabatur
circa Sacramentorum reiterationem.

18 Ratio dubitandi ad d. cap. i. propo-
nitur.

19 Chrijsma apud Grecos quid signifi-
cat.

20 Sacramentum confirmationis omis-
ti absque culpa lethali potest.

21 Idem est, licet imminent periculum
negande fidei.

22 An sit aliquando mortale crimen?
remisiuē.

23 Est culpa lethalis, si omititur ex
contemptu.

24 Vitum venialiter peccet, qui hoc
Sacramentum non recipit.

25 Ordinarius minister Sacramenti
Confirmationis est solus Episcopus
consecratus.

26 Simplex Sacerdos ex commissione
Pontificis est extraordinarius minister
eius Sacramentis.

27 Sacerdos hereticus, aut quomodo-
libet ad Ecclesia praecisus vultus con-
ficerre corpus Christi.

28 Episcopus ab Ecclesia separatus
non primatur potest conferendi ut
liè Confirmationem.

29 Petebat, quam habet simplex Sa-
cerdos ad conferendum hoc Sacra-
mentum, pender à commissione Pon-
tificis.

30 Simplex Sacerdos non potest ex
delegatione Episcopi administrare con-
firmationem.

31 Simplicem Sacerdotem non posse ex
dilecta-

delegatione Pontificis ministrare con-
firmationis Sacramentum, qui docent.

32 An minores Ordines sint Sacra-
mentum? Refertur negativa.

33 Affirmatio probatur.

34 Primat tonsura auctoritudo, & Sa-
cramentum?

35 Pontifex potest committere simpli-
ci Sacerdoti collationem minorum Or-
dinum.

36 Abbates benedicti Sacerdotes qua-
si Episcopalem iurisdictionem haben-
tes iure communī conferebant mino-
res Ordines subditis suis, tam reli-
giis, quam secularibus.

37 Ea potestas coactata est Concilio
Tridentino ad religiosos.

38 An hodiè possint ordines minores
Novitij suis conferreret?

39 Cardinales presbyteri suis fami-
liaribus minores ordines confundunt.

40 Collatio Sacrum Ordinum non
potest per Pontificem simplici Sacerdo-
ti committi.

41 Quod possit, ordo diaconatus, &
subdiaconatus simplici Sacerdoti per
Pontificem committi conferendus, pro-
bant aliqui.

42 De potestate necessaria ad absolu-
tionem Sacramentalis, qui tra-
ctant.

43 Potestas iurisdictionis ad absolu-
tum Sacramentaliter requiritur de
iure divino.

44 Sacerdos alias non habens iurisdi-
ctionem absoluere potest in articulo
mortis constitutum.

45 Potest etiam quemlibet à peccatis
venialibus absoluere.

46 Pontifex, est poterit, non est vero
semper, errasse in decisione textus in
cap. pertinet 9. 5. dist.

47 Pontifex errare non potest quoad

substantiam in rebus moralibus, quâ-
do aliquid pro Ecclesia universa de-
ceruit.

48 Pontifex non tenetur Cardinales
consulere in definitione controver-
sium fidei, aliarum &c grauium cau-
sarum, sicut reliquias faciat, si consulat.

49 Pontifex errare non potest in cano-
nizatione Sanctorum.

50 Exponitur locus, qui Dini Augu-
stini esse dicitur.

51 An licet defunctorum reliquias
venerari, quos sanctitate floruisse cre-
dimus, ante quam per Ecclesiam de-
claretur?

52 De veneratione reliquiarum, ac
imaginum Sanctorum, qui tractant.

53 Cur non licet vermes ex corpori-
bus Sanctorum factos venerari, res
missiū.

54 Ad Episcopum expectat, decerne-
re, an reliquia sint illius Sancti, cuius
esse dicuntur?

55 Reliquias Sancti si miscantur reli-
quias hominis non sancti, non sunt pro-
ponenda, ut venerentur, quando se-
parari. & dignoscit non possint.

56 Pontifex potest committere simpli-
ci Sacerdoti facultatem conferendis con-
firmationem.

57 Et sufficit ad facultatem eam cō-
cedendam, quod eligatur, sicut Episco-
pus non sit.

58 Mortuo Pontifice, qui commisit, nō
cessat potestas administrandi.

59 Non requiritur causa ad delegan-
dum hoc ministerium, saltem ad valo-
rem Sacramenti.

60 Cessante necessitate, propter quam
talis fuit delegata facultas, ipsa persi-
stet.

61 Simplex Sacerdos ex institutione
Divina est extraordinarius minister